

2 QUARTOS

CADA

VIAJE.

2 QUARTOS

CADA

VIAJE.

LO PONTON.

PERIODICH MES CUHENT QUE UN VITCHO.

Redacció y Administració, Arch del Teatro, 21 y 23.

Lo rey d' istiu.

Ja tenim rey. La comedia que va comen-sarse á representar á Cadis ja fa cosa de dos anys, ab tants aplausos comensada, y encare ab més xiulets interrompuda, pendrà interés ab l' entrada de un nou personatge.

Ja sento l' orquesta que preludia la marxa real. De segur que sortirà un rey.

Totas las portas de la escena están tanca-das. Lo fuster del teatro, que es un bon re-publica las ha clavadas ab claus dinals. Si no baixa per las bambolinas, no se pas per hont entrará á l' escena.

Mes, callá..... las taulas se bellugan; s' obra l' escotilló. Los reys son com la pudó; per tot arreu se fican. L' encarregat dels llamps, tira un grapat de resina; l' encarregat dels trons somou la planxa de ferro; l' orquesta romp la marxa y surt lo rey per dessota las taulas.

Miréuse'l; roig com un perdigot; ab los ulls blaus com los de la méva xicota; ab un nom mes entravessat que l' nòy gran del vehí de casa que ahí m' vá trèncar tots los vidres del balcó; ab un ventre inflat com una pilota de goma; vestit de coronel, y ab una corona á n' al xacó. Du á la ma dreta un bastó en lloch de sceptre; á la cintura una espasa; penjada al coll una medalla grossa com l' as d' oros; y á la ma esquerra una copa de cervesa.

Los cipayos l' aclaman al sortir, perque es la representació de un joch de cartas. Ja té

donchs un batalló que l' defensará á péu y á caball. Per ell si convé pujarán á caball d' una mona vestits á la turca y borrazos de ale-gria.

Los soldats de tota mena d' auca l' ajudarán ab sas bayonetas, y l' hi dirán mi coronel, posantse la má dreta á la visera del ros, y ab l' esquerra cargolantse lo bigoli.

Ell com á bon alemany y home que té lo nom ben cargolat embargará las agullas dels sastres per ficarlas als fusells. Sabrá fer forsa quintas y renovar batallas com las de Sadowa en cada una de las quals hi petarán cinquanta ó xexanta mil espanyols, per lo que sense tanta gent se baixarán los comestibles, y la felicitat de l' Espanya será complerta.

Lo nou rey trencará la corda en que l' Eu-ropa fins are hi havia fet equilibris com en Camús, quan dona funcions.

Los fabricants d' entortxats y de creus, tin-drán mes feyna ab un any que avans ab un sigle.

Lo país no mes l' hi donará 20 millions cada any per lo que ab prou feynas ne tindrà per cigarros y cervesa. Un rey mes barato casi bé no's pot anar á buscá al lloch.

La premsa tindrà la llibertat d' are. Per cada lletra una causa, per cada causa un di-pòsit, per cada dipòsit un perill de que en Fi-guerola se l' incauti, y per cada incautació..... una alegria per part dels incautadors.

La seguretat individual estará garantida per un bon revolver, lo que també contribuirá á aumentar la producció nacional tant en lo ram d' armeria com en lo de caixas de mort.

Vindrán molts alemanys, y sempre farán gasto.

En fi estém, sense saberho á las portas de la felicitat. Si are no estém alegres, som de ben mal accontentar.

Lo rey será lo traydor de la comedia de Setembre. Tots los espanyols farém de com-parsas, y per lo matex nos deixarán entrar en lo teatro de arrós.

¿Qui deya que en Prim no tenia talent? En Prim té talent, talent mallorquí (que vol dir gana) y com que'l menjar ja se acabava, res millor que fernes menjar un rey, després de mastegar mitja hora seguida lo seu nom.

En Prim ja l' tenia á la butxaca junt ab los sis mes, tots ells grassos com toixons. La but-xaca, que no era pas de cuyro, no podia sos-tenir ja per mes temps una carga tant terri-ble; aixis no es estrany que s' hagi esbotzat lo dia que menos nos ho pensavam.

Lo que es jo desitjo ab tota l' ánima que vinga lo nou rey, encare que no mes siga per escarmentar als que'l volan. En quan á nosal-tres, los republicans mes malament que are casi bé no hi podem estar.

A veure si l' hi succehirá á n' en Prim lo que á mi quant era xava.

Jo que sempre rumiava quina n' faria, un dia m' passá pel cap pendre pólvora, de la bossa de anar á cassardel meu pare. N' aga-fo un grapat, la mullo ab escupina, la pasto, en faig un monjuich, com en llenguatje de criatura se 'n diu, hi calo foch ab un misto d' esca y véyent que no se m' encenia, m' hi acostó, y encara no baixo la cara ¡fla! una

flamarada me l' enbutllofa tota, y 'm fà bor-ni de l' all dret.

Si no hagués fet lo monjuich, no m' hau-ria cremat. Qui sab si en Prim no sent lo rey, s' evitaria dos enemichs, lo mateix rey, y 'l poble?

Pero de totes maneres, se poden pendre totes las molestias pera sentir un punt de marxa real, per veure un home inviolable, per l' istil de Maximiliano de Méjich, y per contemplar la cara dels espanyols sent esfor-sos per pronunciar

Hohenzollern. — Sigmaringen.

Mossen Borra.

Ranxo.

Noys; la *Passió Política*, escrita ab molta política, y ab una passió verdaderament repu-blicana es una obra que ha xocat per lo ori-ginal del pensament, per lo ben escrita y per lo ben executada que vá. Las representacions se contan per plens, sos xistes per aplausos, sas intencionadas frases per mostrars de sim-pática aprobació.

Cada vegada que s' fá, son abundosos y ge-nerals los picaments de mans. Qui no la va a veure, es que no vol passar una bona estona.

L' execució ha millorat un cent per cent, desde l' dia del estreno, los finals dels actes fan tot l' efecte. Los actors s' hi llueixan. Ca-si tots s' escedeixen a si mateixos. En Figue-rola fá una mort, que ni si s' moria de debó. En Bonaplata fá un Cayfás, que si en Sagasta lo vejes, no s' hi enfadaria, per por de que en Bonaplata l' escarnís. L' Arolas fá un Judas, que fá mes olor de Rivero, que un barril de rom de Jamayca. En Pardo fá un Sunyer Ci-rineo, que no sembla sino que ja s' hagi donat l' amnistia, puig es lo mateix Sunyer y Cap-devila que ha arribat de l' emigració. L' Alen-tor fá un home del poble, que no sembla sino que hagi passat tota la vida cridant «vivas» y fent barricadas. En Roca, en Llimona, en Simó, en Goula.... bah, bah, bah!.... Vo-lan que 'ls fassa la llista dels personaljes un per un?

Vajinho ha veure y m' estalviarán treball, al pas que vostés se divertiran, sortintne mes contents, que en Topete, si ahí s' hagués proclamat rey a n' en Montpensier.

La Porra de Madrid ha fet de las sevas. Es molta porra que no poguém estar tran-quils!.

Pero encare es mes porra aixó dels pro-gresistas.

¡Quan sera que acabem de fer los gegants?

Lo Gobernador Senyor Corcuera vá a publi-car un bando encaminat a mantenir l' ordre públich. Ab aquest motiu priva als xicots que venen diaris, de cridar son contingut per los carrers.

Aixó y permetim lo Senyor Corcuera, es coartar lo dret de manifestació, y dur lo con-

següen perjudici a las empresas periodis-ticas.

Hi há un altre medi millor, que s' pot po-sar en us sense atacar lo dret de ningú.

Si 's cipayos (aucells d' América), mouhen escandol, perquè l' dia que surt un periódich que 's fá enfadar, no se 's tanca dintra la gabia quartel?

Els siga com vulga s' han venut la lliber-tat per sis ralets diaris, y per lo mateix las autoritats tenen sobre d' ells lo dret de fasti-diarlos, y ells lo deber de dexarse fastidiar.

Tancats lo dissapte y lo diumenje, per exemple, s' logra evitar escándols, no perju-dicar a ningú, y respectar lo dret dels ciuta-dans.

—Si vosté fos cipayo qué faria?..

—Donarme de baixa.

COSAS QUE S' FAN AB GUST.

Firmar la nómina.

Cobrar lo sou.

Ganyar un grau.

Veure desfilar una parada.

Posarse una creu més.

Viurer en un palacio.

COSAS QUE S' FAN AB DISGUST.

Quedar cessant.

Pagar contribució.

Perdrer un pronunciamient.

Emigrar.

Rebre una bastonada.

Donar llibertat.

Dihuen que vé n Montpensier.

Ya veuran quina xiula se n emporta. Fins serán capassos de dirli que s' entorni.

¡Som tan bobos los espanyols!..

—Jo sentiré que no vingui D. Anton.

—Perqué?..

—Perque com es tan rich, sempre farà gasto a la fonda y tot aixó de més tindrem.

—Li adverteixo qu'es mol avaro.

—Cal, aixó ho dihuen per despresti-giarlo.

—No ho digui a ningú; ¿sab que vé n Montpensier?..

—Que sé jo...

—A fer de rey als bufos. Sap alló?..

El rey Midas

Tieng orejas

De pollino...

—Corra, donam un susto.

—Qué pot ser t' has tornat boig?..

—Tinch singlot, donam un susto.

—Mira que vé un cipayo.

—Gracias, ja m' ha passat.

—¿En que se semblan los Reys de per tot als puros d' Alicante?..

—En que son molt dolents.

—Y a las donas virtuosas?

—En que son inviolables.

Vida y fets d' un monárquich.

— AGAD

AUCAIV

1.

Seguint monárquica lley

Va neixe a Molins-de-Rey.

2.

Petit, a cartas jugava

Y sempre un rey s' amagava.

3.

Veü, ab traje de jockey,

El Zapatero y el Rey.

4.

¡Dia dels Reys... y quins tragos

A la salut d' aquells magos!..

5.

Estudia un y altre dia

L' espanyola monarquia.

6.

Juga al billar... ah, caramba,

Y com li agrada l' rey Wamba!

7.

Gasta dos ó trescents rals

En cigarros imperials.

8.

Ja de Dret se matricula;

(L' ironia es bastant xula).

9.

La carrera comensada

Vá a la vila coronada.

10.

Alli te tota la feina

En lo carrer de la Reina.

11.

Sent que l' cor se l' hi destrossa

Davant d' una real mossa.

12.

Sermoneja a un aiguador,

Perque no li diu senyor.

13.

Vol de l' Estat cobrar sou,

Y rumia... ¡cap de bou!

14.

Adula a un subjecte neo

Perque li busqui un empleo.

15.

L' envian a una oficina

Per conducto de Cristina.

16.

Ja té vint anys, l' han posat

Dintre l' urna del soldat.

17.

—Lley de sanch... es mala lley—

Y diu que s' estima al Rey!

18.

Per no fer servey de gos

Fuig de la vila de l' os.

19.

L' agafa y l' porta prés

Un sargento d' ingenies.

20. Ja està prés... i quina alegria
Li causa la monarquia!...

21. Com es valent y atrevit
D' aquella presó ha fugit.

22. Vé a ciutat; y va 'l darrera
de una guapa dispesera.

23. Al seu rey sempre lleal
Viú a la plassa Real.

24. Arriba 'l pronunciamient,
Y a pronuncias falta gent.

25. Després passa molt bon ratos
Inventantne candidatos.

26. Defensa mes d' una volta
Als reys y ningú 'l escolta.

27. Es ja tota una persona
Redactor de la Corona.

28. Escriu ab molt de sanderi
Alabant lo ministeri.

29. Arregla ab una modista
La tertulia progressista.

30. Se tracta d' una elecció
Y vota per lo turró.

31. Se presenta molt formal
Per diputat provincial.

32. Mes deixa la vida publica
Perque guanya la República.

33. Com que s' ha tornat mitx-neo
Fá un discurs a l' Ateneo.

34. Entra a lluir la casaca
Del batalló del tomaca.

35. Està aprenent l' exercici
Enamorat del ofici.

36. Quant es ab lo batalló
Fa veure qu' es un Samsó.

37. Pero tot sol... i quinas bromas!
Los gossos li semblan homas.

38. Hi há una bullanga al carré
Y s' amaga en un sallé.

39. A l' endemá demati
Diu:—Vaig ser valent ahí.

40. Per rey li agrada bastant
Un principet aleman.

41. Ha arribat a cuarenta anys
Sense rey... i quins desenganyis!

42. Se vol fer conservadó
Perque ha comprat un bastó.

43. Ha caigut malalt de veras
Y li posan sangoneras.

44. Delirantne nit y dia
Crida:—Adeusiau, monarquia!...

45. Somia tot melancólich
Ab D. Fernando 'l Católich.

46. Y l' acaba de matá
Un metje republicá!...

47. Com si 's tractès d' un canari
L' embalsama un antiquari.

48. Una volta embalsamat,
Está clar, ja s' ha acabat.

Mes ranxo.

LOS TRES ESPERITS.

Esperit-Sant.

Esperit de vi.

Esperit nacional.

Lo primer inspira al Papa.

Lo segon bé prou que ho saben.

Lo tercer als progresistas.

—En Pitarra y en Montpensier se sem-

blan.

—Vol dir?..

—L' un vol ser rey d' Espanya y l' altre rey

del teatro.

—Ho ha ben endevinat.

—Encara se semblarán més.

—Perqué?..

—Perque ni l' un ni l' altre ho logran.

CRITS CÉLEBRES.

Abajo los Borbones!

Jamás, jamás, jamás!

Viva España con honra!

Tres esclamacions diferents y una sola

mentida verdadera.

—Yosté deu ser molt neo.

—Perqué?..

—Perque quan parla tira capellans.

—Es que no me 'ls puch empassar.

—Rivero, Prim, Sagasta, etc. etc. tots ani-

rán a pendre aigües.

—Millor fora qu' anessin a pendre una

mica de bona voluntat.

—En que se sembla Espanya a la nostra

imprenta?..

—En que hi ha regent.

—Y el ministre de Hisenda en que s' hi as-

sembla?..

—En que té caixas.

—Es republica vosté?..

—No, senyor, soch progresista.

—No fá pas cara de progressar.

—Per qué?..

—Per que 'l veig molt magre.

Un neo cada dia

Prenia xocolate a ca la tia.

Y per tot hont anava

A la tia per santa proclamava.

Mes aqueixa que un dia 's torná pobra

No pogué continuar fent tan bon obra.

Llavors, lo neo, ab veu apesurada,

A la tia tractá de condemnada.

Lector, si vols tenir lo cel guanyat

Als neos has de ferne caritat.

Contan qu' un progressista

Quedá sense judici y sense vista.

Y al voler caminar d' eixa manera

Pentsanse aná endevant anava enrera.

¡Quants homes—jo ho lamento—

Son com lo progresista d' aqueix cuentol!..

—Que no ho saben?.. Are volen donarnos

per Rey un príncep alemany.

—Alemany, castellá y catalá!.. Tenen rahó

de dir que no ns entenem.

Los carlistas se preparan para surtir a fora.

Al campo D. Nuño voy.

En Cheste es intransigent... per D. Alfon-

so, qual partit está dividit en transigents y...

etc... Dihuen mal dels republicans, y vegin

quins personatjes los imitan.

Lo nou rey.

Quinas circunstancias hi han trovat en

lo Príncep Trencalla per oferirli la corona

d' Espanya?

Ja será prou ho per Rey?

—Home, 'n te una que ab aquesta ni ha

prou per ser un verdader Rey. Quant la últi-

ma guerra d' Austria y de Prussia, matava

als austriachs com a moscas.

Ab aixó ja ven...

—Y talent per governar?

—No parli d' aixó, sant cristiá, que ab mi-

nistres com en Prim, en Rivero y en Figuerola

es impossible que anem malament. Que no

hu veu ara ab tot y que no tenen de basque-

jar pels sous del rey y sa comparsa?

Pues senyor ara 'l candidato es un Prusiá

ab un nom tot carregat d' elles y de zetas.

Diu que ha promés posar la Espanya en estat

de plomar á l'áliga Imperial quals plomas servirán per las alas d'un aligot que ha nascut per allà l'Rhin.

—¿Qué 'ls ne sembla á Vostés?

A nosaltres nos sembla que ab aquet candidat los progressistas farán una altra áliga de Mataró.

Ja ha sortit lo primer rey dels set que per tot dia 'n Prim porta á la butxaca.

—¿Volen saber com se diu? Leopoldo Trencallas. ¿Quin será lo segon?

—Diu que ja tenim rey, al últim haurém fet alguna cosa de profit.

—Lo que haurém fet es un altre bunyol.

—Ca, home, si antes d'acabá 'l mes s'ha de fer la proclamació.

—Home, no siga, tou com los progressistas qu'es deixan enserar tan fàcilment. No s'ha convensut encara de que en Prim may fa lo que sembla. No creguin en rey fins que vingan las firas de Nadal, oh y aixó encara si se 'n posa algun en venta y en Prim se pot destorbar per anar á comprá 'l gall y 'ls torrons.

—¿Vol dir? Donchs jo 'm creya que ara anava de veras.

—Com vol que vaji de veras si 'l rey que diuhen, porta un nom que ni mastagat s'em passa?

Deya 'l Brusi l'altre dia, que 'l nou rey se deya «Ola, ola, ja 'ns xeringan!»

Ho devia haver sentit en boca d'algun bolsista que jugava á l'alsa, que ja 'ls dich jo que 'ls han ben xeringat!

Mes ranxo per variar.

Quant las rauxas dels monarquichs hajin passat, se presentará á las Corts un projecte per aixecar un munument á la República. ¿Saben en qué consistirá? En un grupo compost de un velocípedo, un fusell d'agulla, un paraiga vermell, d'aquells que diuhen qu'hi cap un poble, una cucurulla y uns lentes de teatro, tot aixó combinat ab quatre ó sis manats de pastanagas y sostingut per vuit micos en forma de genis.

Al cim de tot hi haurá la República asseguda en una cadira de boga perque quant arriará lo cas de poguerse aixó executar, los monarquichs haurán deixat la Espanya tant pobre que no hi haurá diners per mes; en cambi estará tranquila perque ja no hi haurá homes com los que 'ns governan.

La qüestió de Cuba ja está acabada, per lo menos aixís se desprén de lo que ha dit la fantasma de las Tullerías al saber que 'n Prim havia ofert la corona de la Espanya dels pasteleros, al Príncep Trencallas, pús que un arranch de ira imperialesca esclamá:—Jo

faré que Espanya 's pèndeixi de la trèta que 'm juga, desarrenglant la qüestió de Cuba.

—¿No es veritat que 'ls hi venen ganas de plorar?

—¿Tant mateix diuhen que va de veras la candidatura d'ara?

—Que té d'anar de veras si fins lo Brusi se 'n burla.

—Un dia de aquestos hi haurá parada.

—¿Per qué?

—Perque 'n Gaminde puga lliu los galons de Tinent General.

—Que te de fer parada, no veu que la 'n han fet d'amagatolis perque se 'n donava vergonya de qu'es sapigués?

—Pot ser renunciará.

—No s'ho cregui pas.

—Be va renunciar la creu.

—La creu no tenia paga; y no es tot igual carregar ab un sou ó carregar ab una creu.

Segons diuhen los periódichs de Madrit lo duch de Montpensier, te ganas de venirnos á fer una visita. Que vingui que encare no l'hem ficat al Ponton y la ocasió, será propicia pera ferho.

Se 'ns ha dit qu'están proposats per la creu de Sant Fernando de 1.ª classe, lo Sr. Pinyascos y lo cabo Trompon. Personas que 'ls coneixen á fondo diuhen que per los serveys que tenen prestats á la causa del ordre, son dignes de aixó y molt més.

Las donas diuhen que la plassa está plena de una classe de tomatechs tan madurs, y alguns pudrits y tot, que fan fástich. Si es veritat qu'es retirin.

Telegramas.

MADRID.

La partida de la Porra ha dat una serenata á n'als carlins. Hi ha hagut pessas concertants de garrots, costellas, espinadas y revolvers que han produit un efecte admirable.

Las autoritats s'han mirat la funció desde un palco ab molta tranquilitat. Fins n'hi ha que diuhen que han esbotzat molts parells de guants tot aplaudint un espectacle tant divertit.

Los redactors de tots los diaris carlins se han amagat sota una bóina; pero no han pogut amagar ben bé la qua.

En Prim després de haver covat dos ó tres mesos ha vist sortir un rey del ou que vá pondre la Revolució de Setembre. Lo pollet

que ha sortit s'aconsoa, ab tal de reynar, de que al cap de l'any, vinga un dia de festa major, y 'ls espanyols se 'l menjín ab arrós.

En Topete quant ha sabut lo del rey, s'ha fet lo xavo mes gros, com per amagar sas intencions montpensieristas.

PARIS.

Avuy han arribat deu mil esmolets. Venen per fer punxa á las bayonetas dels soldats, que volan menjar cargols prussians.

En Napoleon trina y trona contra en Prim. Se diu que 'l vol desafiar á qui 's menjará mes depressa un pollastre rostit. En Prim ha acceptat lo desafío. S'han fet molts postas ja en favor de l'un com de l'altre.

BERLIN.

Lo príncep «Ola, ola, ja 'ns xeringan!» fá dos dias que apren l'espanyol.

Ja sap dir «olé, xipé y salaa.»

Diversions públicas.

TEATRO REAL.—Avuy no hi ha funció per dar lloch als ensaigs del nou drama de gran espectacle titolat: *Leopoldo Hohenzollern Sigmaringen* ó sia *Lo gran bunyol progresista* executat per las principals parts de la companyia.

Las localitats se despatxan desde avuy, ab un ral de augment, en las Tullerías y en la palau royal del rey Guillermo de Prusia.

NOTA.—Se suplica 'ls espectadors assistescan tots á la primera y única representació de dit drama, armats de un bon fusell ó de un trabuch.

TEATRO NACIONAL Ó DEL POBLE.—

1.ª Sinfonia dedicada á la mort de Maximiliano. 2.ª La comedia en tres actes titulada «*Fusells contra xeringas*» Títols dels actes: 1.ª *Vinga, vinga*, 2.ª *Puji, puji*, 3.ª *Cayga, Cayga*. 3.ª Quadro mímich titulat *La rateta*, en la que las ratas se menjarán al gat. Y finalment ensaig de una xiulada per quant vinga en Montpensier á Barcelona, que 's repetirá exclusivament quant vaja en Sigmaringen á Madrid.

Entrada: libre als liberals.

ANUNCIS.

Mr. Ghotanollazem, Profesor de idiomas. Se ensenya l'alema ab pocas lliçons; á la primera ja s'pronuncia ab tota perfecció lo nom del Príncep Leopoldo Hohenzollern-Sigmaringen.—Preus módichs. Als progresistas y als cimbríos si 'ls fa descuento.

Oficinas del Ponton, Arch del Teatro, 21 y 23.